

УЛЬТРАЗВУКОВА ДІАГНОСТИКА ТА КОМП'ЮТЕРНА ТОМОГРАФІЯ В ОЦІНЦІ МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ ПРИ КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ РАКУ ГРУДНОЇ ЗАЛОЗИ.

Федуленкова Ю.Я., Шармазанова О.П., Сафонова І.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Хронічні дифузні захворювання печінки (ХДЗП) у наш час залишаються дуже серйозною соціально-економічною та клініко-епідеміологічною проблемою охорони здоров'я. Безумовну більшість у їх розвитку забезпечують вірусні гепатити, алкоголь та дія на печінку різноманітних лікарських препаратів. В останні роки інтерес до цієї проблеми значно зріс у зв'язку з новими перспективами, наданими практичній медицині прогресом діагностики захворювань печінки, променеві методи дослідження зайняли головне місце в сучасній гепатології.

У зв'язку з тим, що хемотерапія, що застосовується при комплексному лікуванні раку грудної залози має виражений токсичний вплив на печінку, дуже гостро стоїть питання провідного методу оцінки її морфо-функціонального стану. На сучасному етапі своєчасної діагностики важливими є не тільки висока інформативність і безпечність методу, але й економічна доступність та максимальна зручність проведення дослідження для пацієнта.

Матеріали та методи. Було проаналізовано 120 історій хвороб жінок хворих на рак грудної залози, що проходили комплексне лікування. Всі пацієнтки були обстежені клінічно та за допомогою КТ з контрастуванням та УЗД до та після курсу хемотерапії. Слід зазначити, що до проведення лікування патологічних змін у печінці пацієнток виявлено не було.

Ультразвукові дослідження (УЗД) виконували на апараті експертного класу Hario SSA-660A фірми Toshiba, з використанням В-режиму, дуплексного та триплексного режимів, кольорової та імпульсноролнової доплерографії. Комп'ютерну томографію (КТ) проводили на мультиспіральному томографі Aquilion 16 фірми Toshiba на базі «МДЦ Експерт-Харків».

Результати. При детальному аналізі даних, отриманих після клінічного, УЗД та КТ-досліджень нами було встановлено, що у 36 (30 %) пацієнток при КТ були виявлені зміни у паренхімі печінки у вигляді дифузного зниження щільності паренхіми, що є характерними для стеатозу, а на УЗД окрім цього було виявлено зниження портального кровотоку, яке є характерним для портальної гіпертензії (ПГ) 1-2 ступенів. У інших 52 (43%)пацієнток, у яких при КТ з контрастним підсиленням не було виявлено навіть непрямих ознак ураження печінки, на УЗД з застосуванням доплерівського дослідження було виявлено зниження швидкості портального кровотоку, яке є характерним для портальної гіпертензії 1-2 ступенів. У 32 пацієнток (27 %) при УЗД патологічних змін виявлено не було.

Також проведені порівнювальні оцінки КТ та УЗД для діагностики ХДЗП за наступними критеріями: інформативність, променеве навантаження, наявність протипоказань, підготовка пацієнта, економічна доступність.

Відомо, що за допомогою КТ можлива оцінка щільності паренхіми печінки, її розміру, положення, контурів та діаметрів її судин (зокрема портальної вени), а при УЗД окрім оцінки макроструктури печінки за допомогою доплерографії у дуплексному та триплексному режимах можливо оцінити швидкість портального кровотоку. Також дуже суттєвим є те, що при КТ з контрастуванням є променеве навантаження на пацієнта, а введення контрастної речовини, може викликати алергічні реакції, тому пацієнтам з алергією на йод контрастування протипоказане, в той час, як УЗД не потребує спеціальної підготовки (бажано проводити обстеження зранку натщесерце) та не має променевого навантаження на пацієнта. Ще важливо те, що УЗД є набагато дешевшим за КТ з контрастуванням та може проводитися необмежену кількість разів для контролю якості лікування.

Висновки. Встановлено, що і КТ, і УЗД дають можливість охарактеризувати морфо-функціональний стан печінки за патологічних умов, але тільки ультразвуковий метод має можливість визначити швидкість портального кровотоку в реальному масштабі часу, що є важливою прогностичною ознакою у діагностиці ранніх проявів ХДЗП, не потребує спеціальної підготовки пацієнта, не дає променевого навантаження та є дешевшим і безпечнішим за КТ з контрастуванням.